

НАРОДНА И УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

ИЗВЈЕШТАЈ О РАДУ ЗА 2010.

БАЊАЛУКА

Извјештај директора

Као и све протекле године од времена проглашења за републичку инеституцију, Народна и универзитетска библиотека Републике Српске и 2010. додала је својој активности значајне програмске задатке који су поред већ освојених доносили новости и додавали на модерности и значају. На правом мјесту ријеч је о два значајна сегмента која има ова комплексна библиотека. На првом мјесту је њена републичка функција у којој се она показује као институција од посебног значаја не само за РС него и за БиХ остварена кроз домен дигитализације које послове је препознало и Министарство цивилних послова и адекватно суфинансирало. НУБ РС и њен центар за дигитализацију заокружили су четворогодишњи посао верификујући своје дигиталне колекције на међународном плану. Тако се НУБ РС придружила европској мрежи дигиталних библиотека. Други посао односи се на њену градску функцију, у којој је урађен значајан посао око пројекта отварања нове дјечије библиотеке у градском насељу „Борик“. Ријеч је о модерној библиотеци коју је финансирала Влада РС кроз програм за развој, препознајући на тај начин значај културе и образовања за младе као развојне полуге. Два обновљена простора у Борику у којима је смјештена Издаваоница и Читаоница представљају сада украс овог дијела града и понос НУБ РС. Послови дигитализације изгледају овако, посматрано сумрано: Скенирано је и обрађено око 10000 страница које су објављене у десетак дигиталних колекција. Завршена је дигитализација Дабро-босанског Источника који је ове године објављен на интернету. Дигитализована је Зора и старе и ријетке књиге: Јазавац пред судом, Јауци са Змијања, Кратка свештена историја за основне школе у Вилајету босанском, Наши позиви или Низ користних поука, Петар Кочић - студија, Петар Кочић - човјек, борац, књижевник, Писмо из Мљетака, ПОДАЦИ за проучавање просвјетног рада у Босни и Херцеговини, Свечаности при освећењу и рукоположењу њег. високопреосвештенства Саве Косановића архиепископа и митрополита сарајевског, Споменица Петра Кочића, - Извршена је стандардизација метаподатака свих дигиталних колекција у складу са међународним стандардима ИОА за шта је добијена и верификација, - Урађен је редизајн дигиталне библиотеке (избачен је систем за управљање садржајима) тако да се сад сва администрација обавља преко софтверског пакета Гринстон, - Веб локација Дигиталне НУБ РС у 2010. години забиљежила је око 20 000 посјета од чега су око 3000 (посјетиоци први пут), НУБ РС се оредставила на овогодишњем Сајму књига у Бањалуци са својим штандом и са електронском презентацијом својих активности. У издавачком програму објављене су три свеске часописа „Путеви“, као и књиге Александре Вранеш, Живка Малешевића и Предрага Лазаревића, што је показало значајне могућности библиотеке и у издаваштву.

Веома значајна манифестација дани франкофоније имала је у НУБ РС своје централно мјесто. Такође и обиљежавање Европског дана језика, гдје се представило 16 језика.

У овој години НУБ РС примила је на стажирање шест волонтера који су се показали дорасли послу који им је био понуђен, испољивши значајан ентузијазам и усвајајући библиотечка знања и вјештине. на тај начин библиотека је пружила тим младима могућност специјалистичког усавршавања, истовремено користећи и њихово знање у одјељењима која хронично пате од недостатка засполених. По систематизацији радних мјеста НУБ РС је сада у мањку десетак извршилаца различитих послова, али углавном за градску јединицу и обраду грађе.

Основни проблем који је био готово нерјешив односио се и ове године на мањак простора за смјештај грађе и читаоничког простора, као и недостатак средстава за материјалне трошкове, укључујући ту и набавку књижне и некњижне грађе. Већ другу годину заредом НУБ РС није добила средства за ту намјену, што ће се показати веома лоше у будућности. Библиотека ове величине и значаја треба да има отворен рачун за ове намјене, како би могла да набави скоро сваку књигу на српском језику и неопходне монографске публикације на страним језицима за потребе научних радника и студената.

Као и ранијих година НУБ РС је организовала успјешно полагање стручних испита гдје се све више пријављују и библиотекари из Федерације БиХ

. Дјелатност наших агенција одвијала се у најбољем реду.

Поред обнове простора и отварања библиотеке „Борик“, НУБ РС ове године успјела је да обнови и тоалетне просторе за кориснике и особље, што је извршено уз помоћ средстава Министарства цивилних послова БиХ.

Општи преглед дјелатности НУБ РС Секретар Љиљана Бабић

У оквиру обављања градске функције НУБ Републике Српске прво тромјесечје обиљежили су завршни послови око реализације *Пројекта* дислоцирања Дјечијег одјељења Градске јединице НУБ РС у два адаптирана пословна простора у насељу Борик, што је захтијевало и израду Извјештаја о утрошку намјенских средстава /400.000,00 КМ /из фонда за капитална улагања према Министарству финансија РС, који је био уредно прихваћен са комплетном фоинансијском ситуацијом и на задовољство Града и корисника свечано отворено 23. априла 2010. године. У оквиру обављања културно-просвјетне и издавачке дјелатности НУБ РС током цијеле године било је посла око реализације друштвених трибина петком увече из разних области друштвено-хуманистичких наука са предавачима и угледним универзитетским професорима из Бањалуке и што је посебно било посјећено; требало је обезбједити средства од Министарства просвјете и културе, на основу годишњег *Плана програмских активности* тако да је било администативно-правних послова, који су се односили на подношење захтјева за израдом трошковника, као и закључивања *Уговора о обављању повремених послова* са спољним сарадницима Библиотеке, ауторима *Друштвене трибине*, под називом *Хронотоп 2* и *Хронотоп 3*; исплате хонорара учесницима и књижевних промоција из земље и иностранства/ Републике Србије изложби и значајних манифестација, а посебно треба истаћи одржавање централне манифестације, поводом обиљежавања *Европског дана језика*, 27. септембра 2010. године за коју су се око израде *Програма* побринули водитељи и стручни сарадници Одјељења страних читаоница "*Француске*" *Виктор Иго*", Америчког кутка и *Њемачке читаонице* "*Томас Ман*".

У марту мјесецу 2010. године Министарство просвјете и културе РС одредило је да НУБ Републике Српске, буде главни организатор и реализатор *учешћа* издавача и књижевника из Републике Српске заједно са представницима из Федерације Би Х на *Међународном сајму издавача* у Лајпцигу. У септембру мјесецу 2010. године НУБ Републике Српске је била излагач на *Међународном сајму књиге у Бањалуци*, са својим штандом на којем је представила своја најновија издања из *Едиције*: Библиографије; текућу Библиографију Републике Српске и који приређује као и на *Међународном сајму књига у Београду* у октобру мјесецу 2010. године на којим а је представила своја најновија издања из Библиографско одјељење и *Информативни билтен* ISBN Агенције РС, као што су стручне књиге из области библиотекарства: "*Основи теорије и историје библиографије*", аутора, проф. др Александре Вранеш; из *Едиције* "*Савремена књижевност*" Андрић о Босни, аутора Предрага Лазаревића; књига *Разговори са писцима*, аутора Живка Малешевића.

У оквиру обављања националне функције по закљученом *Споразуму са Народном Скупштином РС* о оснивању Информационог одјељења Парламентарне библиотеке Републике Српске, организована је презентација научних база и осталих услуга Универзитетске јединице НУБ РС за посланике Народне скупштине РС са подјелом чланских карти посланицима прије почетка засједања Скуупштине.

У оквиру обављања матичне функције НУБ Републике Српске је по девети пут организовала полагање стручног испита за све запослене у библиотечкој дјелатности у јесењем року 2010. године у складу са измјенама подзаконских аката Правилником о програму стручног испита и начину његовог полагања (*" Службени гласник Републике Српске "*, број 19/10) и Правилника о стручним звањима у библиотечкој дјелатности (*" Службени гласник Републике Српске "*, број 29/10) на који се пријавило УКУПНО.. 36 кандидата који су похађали и два семинара: *Инструктивни* у октобру и *Консултативни* у новембру мјесецу на којем су успјешно положили и стекли звање 23 библиотекара; 2 виша књижничара и 12 књижничара, који су након испита добили *Увјерења о положеном стручном испиту*.

Повећан је обим правних послова у случајевима закључивања појединачних *Уговора, као са* члановима Комисије за стручни испит, што захтијева накнадно извршење обавеза, које произилазе из њих, као и у случајевима ангажовања стручних сарадника из НУБ РС и спољних сарадника на *Пројектима*, као што је ' Дигитализација књига и часописа, објављених у периоду од краја 19.. вијека до почетка другог свјетског рата у *Едицији " Културно наслеђе Босне и Херцеговине "* наставак започетог *Пројекта* отприје двије године за која су добијена средства - донација путем аплицирања на *Конкурс*, који расписује Министарство за цивилне послове БиХ сваке године.

У оквиру обављања матичне функције НУБ Републике Српске, спровођен је управни поступак уписа библиотека у Централни регистар библиотека РС, који се води у Матичној служби, након чега се доносе *Рјешења о упису у ЦРБ. РС*. Као секретар Друштва библиотекара РС и члан *Комисије за статусна и професионална питања* и ове године била сам учесник Међународне стручног скупа-семинара за библиотекаре у априлу мјесецу 2010. године у организацији Друштво библиотекара РС, чији домаћин је била Народна библиотека " Филип Вишњић " у Бијељини, као и на годишњој Скупштини Друштва библиотекара у Вишеграду у јуну мјесецу; као и на међународној научној конференцији у Новом Саду под називом : *Стандардизација и квалитет библиотечких услуга* на којем су учествовали ируководиоци : Матичне службе, Градске јединице и шеф Службе за обраду библиотечке грађе.

У другом полугодишту 2010. године организован је превоз пошиљке обавезног примјерка публикација књига и периодике, издања, која се објављују у РС, а који се размјењује са обавезним примјерком из Народне библиотеке Србије са спровођењем царинске процедуре. У новембру мјесецу у сарадњи са Библиотеком Матице Српске, коју смо службено, први пут посјетили и договорили размјену за обавезног примјерка вријеме одржавања научног скупа у Новом Саду са, извршена је размјена публикација за период од двије године 2009-2010. годину.

У оквиру кадровских послова, ове године НУБ Републике Српске је први пут огласила пријем волонтера са средњом и високом стручном спремом, како би омогућила стручно оспособљавање младих које привлачи рад у Библиотеци, на основу којег је ангажовала шест волонтера углавном са завршеним факултетом друшрвеног смјера, који су по четири сата укључени у процес рада одјељења Градске и Универзитетске јединице НУБ РС. :Информативно-позајмно одјељење, Дјечије одјељење, Службу за обраду библиотечке грађе, Реферално одјељење и

Одјељење периодике, који су за пола године ангажовања по *Уговору о волонтерском раду* се показали као веома стручни и савјесни и као веома добро рјешење у условима ограниченог примања стручног кадра, због смањеног буџета за област културе.

У љетном периоду спроведен је поступак јавних набавки услуга/путем три конкурентска захтјева са именовањем Комисије за избор најповољнијег понуђача са којим је закључен *Уговор о извођењу радова на реконструкци мокрих чворова*, у НУБ Републике Српске, за два службена и два корисничка WC на спрату Библиотеке, који су у предвиђеном року од три мјесеца у двије фазе успјешно реализовани и адаптирани и опремљени са новом санитарном опремом.

И ове године, НУБ Републике Српске обиљежила је *Дан библиотеке*, 26. април, пригодним културним програмом, вече са *Бањалучким писцима*, као и *Славу Библиотеке " Ћирила и Методија "*, 24. маја 2010. године.

У новембру мјесецу 2010. године на захтјев Министарства просвјете и културе РС, предложена је за вршиоца дужности директора НУБ Републике Српске, помоћника директора за Градску јединице, због испуњавања законских услова за одлазак у пензију досадашњег директора, коју је Влада РС именovala 09. децембра 2010. године. Објавом Одлуке у " Службеном гласнику РС", 17. децембра 2010. године, именована Љиља Петровић-Зечић преузела је дужност.

Нажалост, изненадном смрћу радника, Дијане Гојић, 19. децембра 2010. године, НУБ Републике Српске је изгубила једног савјесног и професионалног референта Службе општих и правних послова на протоколу у канцеларији директора Библиотеке, тако да је ова пословна година завршена са тужним испраћајем радника у пензију, Мирјане Каурин, вишег књижничара из одјељења Градске јединице.

ИЗВЈЕШТАЈ О РАДУ МАТИЧНЕ СЛУЖБЕ У 2010. ГОДИНИ

Руководилац Милка Давидовић

Законски основ за вршење матичних функција у библиотечко-информационој дјелатности у Републици Српској утврђена је чланом 6. Закона о библиотечкој дјелатности („Службени гласник Републике Српске“, број 52/01, број 39/03 и број 112/08). Видови матичних функција ближе су одређени чланом 30. истог Закона. Матични послови библиотечке дјелатности Народне и универзитетске библиотеке Републике Српске одређени су чланом 38. истог Закона:

- води Централни регистар библиотека,
- повезује све библиотеке у библиотечко-информациони систем у Републици и укључује их у свјетске информационе системе,
- организује и врши надзор над стручним радом матичних библиотека,
- подстиче и организује сарадњу библиотека у Републици на прикупљању, обради и протоку информација и на међубиблиотечкој позајмици,
- координира рад библиотека које обављају матичне послове библиотечке дјелатности и стара се о набавци техничке опреме за библиотеке,
- израђује методска упутства и нормативе за стручно пословање библиотека, као и упутства и решења за уређивање простора које користе библиотеке.

Вођење регистра библиотека

У Републици Српској регистре библиотека воде матичне библиотеке, а Централни регистар библиотека у Републици Српској води Народна и универзитетска библиотека Републике Српске.

Координатор је спроводио вођење Централног регистра Народне и универзитетске библиотеке Републике Српске.

Пружање стручне помоћи библиотекама

Матична служба мора квалитетно и ефикасно да пружа различите врсте стручне помоћи библиотекама и организационим јединицама у мрежи.

Координатор Матичне службе у 2010. години је на захтјев библиотека пружао различите врсте стручне помоћи. Помоћ је пружана приликом посјета библиотекама и у писаном облику. Највише се односила на организацију процеса ревизије књижних фондова, вођење каталога библиотечке грађе и формирање завичајних фондова. Консултације и одговори на стручна питања посредством телефонских разговора су свакодневне.

Надзор над стручним радом библиотека

Непосредни надзор над стручним радом библиотека, координатор Матичне службе Народне и универзитетске библиотеке Републике Српске реализује у мрежи народних, факултетских, школских, специјалних, а посебно матичних библиотека. Обилазак народних библиотека ради утврђивања услова рада и надзора над стручним радом народних библиотека, спроводио се по приоритетима према предвиђеном плану. У 2010. години у оквиру редовних обилазака, као координатор - шеф Матичне службе Народне и универзитетске библиотеке Републике Српске, посјетила сам слиједеће народне библиотеке:

- Народна библиотека „Ћирило и Методије“ Приједор,
- Народна библиотека Градишка,
- Народна библиотека Кнежево,
- Матична библиотека Источно Сарајево,
- Народна библиотека „Филип Вишњић“ Бијељина.

Обишла сам и одређен број специјалних библиотека. Оне библиотеке које нису могле бити посјећене из објективних разлога, предвиђене су за обилазак у 2011. години.

Помоћ је пружена и многим школским библиотекама као и библиотекама Универзитета у Бањој Луци.

Старање о усавршавању кадрова за обављање библиотечке дјелатности

У Народној библиотеци „Филип Вишњић“ у Бијељини, од 21 до 23 априла је одржан семинар на којем је координатор Матичне службе Народне и универзитетске Библиотеке Републике Српске одржао предавање на тему *Нова стратегија у раду библиотека*.

У 2010. години стручни испит из библиотечке дјелатности у Народној и универзитетској библиотеци Републике Српске положило је 36 кандидата. Многим кандидатима Матична служба је обезбиједила неопходну литературу, пружила стручну помоћ и информације у вези са стручним испитом.

Провођење и проучавање стања, потреба и услова рада у библиотекама

Матична служба Народне и универзитетске библиотеке Републике Српске, као и сваке године, била је ангажована на прикупљању података за програмски пакет Мрежа библиотека Републике Српске.

На основу прикупљених података у 2010. години урађене су слиједеће анализе:

- Анализа рада мреже народних библиотека Републике Српске за 2009. годину,
- Анализа рада мреже народних библиотека бањалучке регије за 2009. годину,

- Анализа рада факултетских библиотека Универзитета у Бањој Луци за 2009. годину,
- Анализа рада факултетских библиотека Универзитета у Источном Сарајеву за 2009. годину.

Упутила сам дописе и Анкетне листове о раду библиотека у 2010. години народним библиотекама Републике Српске.

Упутила сам дописе и Анкетне листове о раду у 2010. години факултетским библиотекама Универзитета у Бањој Луци и Универзитета у Источном Сарајеву.

Рад у комисијама

Члан сам Управе Друштва библиотекара Републике Српске и учествовала сам на сједницама одржаним у:

- Источном Сарајеву, 30.03.2010. и
- Бањој Луци, 13.05.2010.

Члан сам Комисије Друштва библиотекара за додјелу награде „Ђорђе Пејановић“ у којој сам активно учествовала.

Члан сам Управног одбора Библиотеке за слијепа и слабовидна лица и редовно сам учествовала на свим заказаним састанцима.

Члан сам Комисије за полагање стручног испита.

Члан сам Библиотечког савјета Републике Српске. Редовно сам присуствовала састанцима. Урадила сам у име Библиотечког савјета за Министарство просвјете и културе, Приједлог стандарда за рад школских библиотека. Учествовала сам у утврђивању Нацрт стандарда за народне библиотеке и Нацрт стандарда за факултетске библиотеке.

Мјере за унапређење стања

Највеће промјене у раду народних библиотека настале су као посљедица наглог развоја информационах технологија. Све народне библиотеке у Републици Српској имају најмање један рачунар. Но, све библиотеке нису ставиле рачунаре у функцију, 8 нема аутоматску обраду књижног фонда и базу података.

Библиотекарство или библиотечка дјелатност на простору Републике Српске недовољно је повезано, да би као такво било способно да удовољи основној сврси савременог библиотечко-информационог система. Овај систем који је амбициозно и модерно постављен у Републици Српској није још заживио. Аутоматизоване базе су претежно формиране као локалне и не дају могућност да се библиотеке повежу у јединствену мрежу.

Услов за успјешну регионалну сарадњу није само наша добра воља и потреба, већ остварен степен повезаности и изграђен јединствен информациона систем. Учешће у регионалним и свјетским токовима научних, стручних, технолошких и свих

других информација и укључивање у међународне пројекте из области библиотекарства и информатике требају нам бити императив за библиотеке у Републици Српској у 2011. години.

Недовољна набавка библиотечке грађе и аутоматизација пословања су проблеми од пресудног значаја за даљи рад и развој мреже народних библиотека. Као стратешки циљ у библиотечкој дјелатности истакнута је потреба:

- да се примјене прописани стандарди у развој народних библиотека,
- да се изгради мрежа народних библиотека и њихово међусобно функционално повезивање,
- да се финансијски помогне развој свих народних, школских и факултетских библиотека,
- да се повећа набавка књижне грађе у складу са стандардима,
- да се унаприједи заштита библиотечке грађе,
- у циљу заштите највредније грађе народних библиотека потребно је дигитализовати поједине уникатне наслове и тиме их учинити доступним ширем кругу корисника,
- да се унаприједи сарадња библиотека, музеја и архива.

Бригу за примјену различитих мјера треба да воде матичне библиотеке, као носиоци система у свом региону. Матична служба Народне и универзитетске библиотеке Републике Српске ће тражити да, руководство народних библиотека који немају аутоматску обраду књижног фонда у што краћем року стави рачунаре у функцију обраде и корисницима омогући несметано електронско претраживање књижних фондова.

ГОДИШЊИ ИЗВЈЕШТАЈ ГРАДСКЕ БИБЛИОТЕКЕ "ПЕТАР КОЧИЋ" ЗА 2010. ГОДИНУ

Љиља Петровић-Зечић

Још једна година рецесије која је била пред нама није много обећавала. Насупрот минималним средствима којима смо располагали, стартовали смо врло амбициозно. Повећати број корисника, одржати континуитет у набавци књига, увести квалитетније садржаје и отворити Дјечију библиотеку Борик били су наши приоритетни циљеви.

ИНФОРМАТИВНО – ПОЗАЈМНО ОДЈЕЉЕЊЕ ЦЕНТРАЛНЕ БИБЛИОТЕКЕ

Поред низа програмских садржаја који ће бити наведени у другом дијелу извјештаја, 2010. годину смо окончали са 3250 уписаних чланова. Треба рећи да је поред сталних чланова наше услуге повремено тражило преко 3000 корисника који нису евидентирани као чланови Библиотеке.

Фонд ИПО-а је обновљен са 3250 монографских публикација. Овај број не задовољава потребе наших корисника.

ОДЈЕЉЕЊЕ СТАРЧЕВИЦА

У току 2010. године у Одјелјењу на Старчевици уписано је 400 корисника.

Укупан број посјета је 15 817 корисника. Од тога читаonicу за дјecu посјетило је 2246 корисника, читаonicу за одрасле 2474 корисника, издаваonicу за дјecu и одрасле 6515 корисника, интернет клуб 4582 корисника.

У дјечијој читаonicи одрађене су активности : читање bajки, помоћ при изради домаћих задатака и panoа за школу.

Успјешно су реализоване radionice школа рачунара и школа шаха „Mala rokada„(odvijala se tokom читаве године, два часа седмично).

Одрађена је и реорганизација књижног фонда према UDK систему.

Фонд је обogaчен са 512 нових књига.

Програмске активности које нису реализоване у 2010. години су:

1. Дан планете Земље
2. Новогодишња журка

У наредној години потребно је обогатити књижни фонд и увести више програмских активности за дјecu.

ОДЈЕЉЕЊЕ ОБИЛИЋЕВО

На ово одјељење уписано било је 313 чланова, а услуге је користило око 4000 корисника.

Фонд је обновљен са 393 монографске публикације. Пошто се у саставу одјељења налази Амерички кутак програмске активности су заједничке, а прецизније ће бити наведене у извјештају Америчког кутка.

ДЈЕЧИЈА БИБЛИОТЕКА БОРИК

Библиографско одјељење
магистар Јелена Јањић

ИЗВЕШТАЈ о раду у 2010. години

У Библиографском одјељењу Народне и универзитетске библиотеке Републике Српске у току 2010. године урађено је 868 каталогизација у публикацији (СР) од чега је Библиотеци достављено 635 наслова, колико записа броји Библиографија за 2010. годину, коју тренутно приређујем за штампу. У јануару 2010. године урађена је *Библиографија Републике Српске : монографске публикације : 2009* као десети број текуће библиографије Републике Српске.

Збирка старе и ријетке књиге обogaћена је са 96 публикација које су пресигниране из Фонда униката и електронски обрађене, те су и електронски доступне. Ријеч је о књигама изузетног значаја. Формирање збирке се наставља прегледањем старог фонда. У јулу 2010. године саставила сам Приједлог за дигитализацију грађе из Збирке старе и ријетке књиге према критеријима историјске и културне вриједност грађе, заштите и смањење оштећења, презентовања, научног значаја, а водећи рачуна и о њиховом значају за нашу средину. Дванаест изабраних наслова је током године дигитализовано и доступно на нашем сајту.

Написала сам рад *Библиографска биљешка поводом стогодишњице од штампања Јаука са Змијања Петра Кочића* за Сусрете библиографа у спомен на др Георгија Михаиловића одржаног 12. новембра. 2010. године у Инђији.

Као придружени члан Комисије за стручни испит у библиотекарству одржала сам у новембру консултације са кандидатима, а у децембру предавање из предмета Библиографија, те припремила грађу за практични дио овог испита.

ISBN Агенција Републике Српске

Руководилац Тајјана Дуновић, мастер библиотекарства

У ISBN Агенцији Републике Српске регистровано је 377 издавача. Током 2010. године регистрован је 21 нови издавач, од тога 20 издавача са годишњом продукцијом од 10 наслова, док је један издавач регистрован у групу издавача са годишњом продукцијом од 100 наслова, а пет издавача пререгистровано је у ову групу. И даље само два издавача су у групи великих издавача, годишње продукције преко 100 наслова, а то су *Завод за уџбенике и наставна средства* из Источног Сарајева, који издају све уџбенике за основне и средње школе и имају највећи број поновљених издања и *Бесједа* из Бање Луке.

Све обавезе према ISBN International су уредно и на вријеме извршене, почев од годишње чланарине, преко Progres Report 2010, до слања ажурираних назива и адреса издавача из Републике Српске за уврштавање наших издавача у Међународни директоријум издавача (PIID).

Почетком 2011. године из штампе ће изаћи 11 број Информативног билтена ISBN Агенције РС.

У току 2010. године урађено је 868 CIP-ова. И даље је велики број недостављених наслова и издавача који неизвршавају своје законске обавезе. Увидом у локалну COBISS базу недостављено је 359 наслова. Један мањи број достављених наслова је у процесу обраде, али је и даље овај број велики.

Сарадња са издавачима је добра и у раду нема готово никаквих проблема, који би утицали на међусобни однос. Издавачи се редовно обавјештавају о сви промјенама, као и о њиховим обавезама, најчешће везано за достављање обавезног примјерка, које никако да постане завршни дио у међусобном процесу сарадње издавача и Библиотеке, тј. додјела ISBN броја, израда CIP-а и на крају достављање публикације непосредно након изласка из штампе.

ISMN Агенција има 10 регистрованих издавача, а само један издавач се регистровао у 2010. години.

СЛУЖБА ЗА ОБРАДУ БИБЛИОТЕЧКЕ ГРАЂЕ

Жељка Комленић, кординатор-шеф Службе

Послови Службе за обраду библиотечке грађе одвијају се у два сегмента и то:

1. ОБРАДА ПУБЛИКАЦИЈА (текуће и старе грађе), подијељена на:
 - a) стручну обраду
 - b) физичку обраду

2. ОСТАЛЕ АКТИВНОСТИ И ПРОЈЕКТИ:
 - a) Активности групе или појединих запослених
 - b) Активности шефа Службе

1. ОБРАДА ПУБЛИКАЦИЈА

a) Стручна обрада публикација (каталогизација, класификација, предметизација, инвентари-зација – креирање, контрола, допуна записа, преузимање и усклађивање записа на локалном нивоу у COBIB.RS)

Према подацима Службе за набавку библиотечке грађе у 2010. години набављено је укупно 11.682 књиге.

У Служби за обраду библиотечке грађе, према појединачним извјештајима запослених, број обрађених *монографских публикација у 2010. години* износи **10.580 наслова**, (са дупликатима, податак износи 12.627 примјерака (јединица) монографских публикација). Обрађиван је преостали дио текућег фонда из 2009, текући фонд из 2010., вршена рекаталогизација дијела старог фонда, допуњавање и редакција записа. Поредићи тај податак са податком из 2009. године, који износи 8.312 обрађених наслова, може се констатовати да је број обрађених публикација у овој години **већи за 2.268 наслова**.

Број обрађених монографских публикација у 2010. години (у базама COBISS и ISIS)			
	НАСЛОВА	ПРИМЈЕРАКА	РЕДИГОВАНО
УКУПНО:	10.580	12.627	2.566 записа

Податак о укупном броју записа (наслова) *свих врста обрђене грађе* у НУБРС у систему COBISS налази се на ОПАС-у. Закључно са **31. децембром 2010. године** тај податак је износио **32.333 записа** (наслова обрађене грађе). На крају претходне, 2009. године, тај податак је износио 23.443 записа. **Број урађених записа библиотечке грађе НУБРС у систему COBISS у 2010. години износи 8.890**

наслова (што је за 2.549 наслова више у односу на претходну 2009. годину, у којој је обрађено само 6.341 наслова).

Најпоузданији, детаљан извјештај о броју креираних и копираних записа за сваку библиотеку чланицу COBISS система и сваког појединца-учесника у изради записа – приказује IZUM у својој Годишњој статистици коју редовно доставља крајем јануара мјесеца.

Имајући у виду да на обради монографских публикација ефективно, са пуним радним временом, у просјеку, најчешће раде само два каталогизатора, повећање броја обрађених књига за 2.549 наслова више него у претходној 2009. години, може се сматрати великим успјехом. Ангажман запослених у Служби обраде на разним другим пословима: у другим одјељењима, огранцима, паралелна задужења (нпр. за набавку и обраду), рад на пројектима и сл. - не пружа могућност још значајнијег повећања обима обраде грађе нити могућност да се тај процес одвија стабилно, предвидиво и према плану. Учесталије ангажовање каталогизатора и класификатора из Службе за обраду на другим пословима не би требало да се врши прије него се стручно оспособе кадрови за њихову адекватну замјену, јер се њиховим одсуством нарушава кадровски баланс и смањује ажурност пословања.

б) Физичка обрада публикација и разни манипулативни послови

У сегменту „физичка обрада публикација и манипулативни послови”, у 2010. години обављено је сљедеће:

- Куцање карти књиге – урађено **6.705** картица
- Ревизија и корекција фонда завичајне збирке – извршено **509** корекција (у електронским каталозима, на књигама, вињетама, каталожким листићима, књигама инвентара и свескама формата)
- Пријем и дистрибуција обавезног примјерка – **5.919** примјерка (**565** наслова)
- Паковање и дистрибуција *поклоњених књига* другим библиотекама – **7.436** књига
- Дистрибуција књига за размјену – **120** примјерака
- Одвајање и припрема књига за књиговезницу – **403** књиге
- Отпис дотрајалих књига из Информативно-позајмног одјељења – **885** књига

2. ОСТАЛЕ АКТИВНОСТИ И ПРОЈЕКТИ

а) Активности групе или појединих запослених

- На пословима **редакције и ревизије корисничког лисног каталога** у ИПО одјељењу (сравњивање листића корисничког са листићима матичног каталога) у 2010. години редиговано је 40 ладица каталожких листића. Преостале су још 3 ладице и тај посао би требао бити завршен већ крајем јануара 2011. године.

- Успјешно припремљена и веома посјећена манифестација **Европски дан језика** (ауторица Љубица Милекић. Све похвале за колегиницу Љубицу!)
- **Сређивање збирке докторских, магистарских и стручних радова** - обрада, смјештај, рекаталогизација и рекласификација дијелова те збирке. Након извјесног периода застоја (због ангажмана запослених на обради приоритетних публикација за друга одјељења и огранке) вај посао се ипак успјешно приводи крају. Његов завршетак могуће је очекивати до краја фебруара 2011. године.

Рад на пројектима:

- Пројекат *AccessITplus* и
- Пројекат *Дигитализација: пут савремене технологије*
- (ангажман - Мирела Шарић)
- Запослени у Служби за обраду библиотечке грађе, повремено, били су ангажовани и на пословима замјене у другим одјељењима, нпр. (рад у читаоницама, позајмним одјељењима, рад на остручавању чланака и магистарских радова, на пословима израде СР-записа, текуће библиографије Републике Српске и др.). Затим, неке колеге су биле ангажоване око полагања стручних испита (предавачи и колеге-кандидати који су полагали стручни испит).

б) *Активности шефа Службе за обраду библиотечке грађе*

Организационо-каталогски послови:

- Стални контакт-послови везани за Cobiss систем (Сарајево, Марибор)
- Преузимање, штампање, дистрибуција и повезивање Допуна COBISS-приручника
- Послови координације рада у Служби обраде (уједначавање система обраде, каталогске корекције, сређивање појединих колекција, инструкције колегама и др.)
- Корекција и допуна шифрарника у Cobiss систему
- Израда и припрема за инсталацију *Нормативне базе ауторских одредница* на локалном нивоу
- Програмирање исписа Књига инвентара из Cobiss-а за 2010. годину, за сва одјељења/огранке Библиотеке (излиставање празних, неупотријебљених инвентарних бројева који би се попунили на вријеме - прије штампања.
- Испис датотека и намјенских спискова из Cobiss-а за потребе појединих одјељења или служби
- Припреме предавања за стручне испите

Рад на пројектима:

У 2010. години, поред текућих послова, била сам ангажована на изради сљедећих докумената и пројеката:

- *Преглед домаћих и међународних библиотечких стандарда. Анализа примјене библиотечких стандарда у Републици Српској*
 - *Нацрт Стандарда за народне (јавне) библиотеке у Републици Српској*
 - *Приједлог Стандарда за народне (јавне) библиотеке у Републици Српској*
 - *Примједбе на Нацрт Стандарда за високошколске библиотеке у Републици Српској*
 - *Примједбе на Нацрт Стандарда за школске библиотеке у РС*
- (Документи су израђени за Библиотечки савјет Републике Српске – Министарство просвјете и културе РС)

• Пројекат “*Виртуелна библиотека Републике Српске*” (информатичко повезивање библиотека у Републици Српској и изградња аутономног, јединственог библиотечко-информационог система Републике Српске) – *адаптација и превод* Пројекта на *енглески језик* у сврху конкурисања за добијање средстава од Амбасаде Јапана у БиХ, у оквиру пројекта „Cultural Grant Aid“.

- Планирани почетак реализације Пројекта “*Виртуелна библиотека Републике Српске*” у 2010. години није остварен због недостатка финансијских средстава за његову реализацију. Све припремне радње везане за пројекат, које не зависе од финансијских средстава, обављене су већ крајем 2009. године.

У наредној години, поред већ започетих и текућих послова у НУБРС, неопходно је учинити максималне напоре на обезбјеђивању средстава за реализацију пројекта “*Виртуелна библиотека Републике Српске*”, јер штету због нереализације тог пројекта трпе све библиотеке као и цјелокупна библиотечко-информациона и научно–истраживачка дјелатност у Републици Српској.

ЦЕНТАР ЗА ДИГИТАЛИЗАЦИЈУ И КОМПЈУТЕРИЗАЦИЈУ ИЗВЈЕШТАЈ О РАДУ ЗА 2010. ГОДИНУ

Далибор Панчић, администратор координатор рада

У Центру за дигитализацију и компјутеризацију Народне и универзитетске библиотеке Републике Српске у току 2010. године одвијале су се следеће активности:

- Извршено је пресељење и реконфигурација сервера Дигиталне НУБ РС са ЕТФ-а у просторије НУБ РС,
- Извршена је конфигурација кабловске и бежичне мреже те библиотечног информационог система у Дјечијем одјељењу Борик, подешавање 10 рачунара и пресељење корисничких докумената са старе локације,
- У одјељењу Обилићево пуштена је у рад мрежа за бежични интернет и урађена реинсталација система на рачунарима у интернет клубу и замјењен је један рачунар. Преласком на софтвер отвореног кода побољшана је сигурност мреже и извршена легализација софтвера чиме је остварена уштеда од 1800 КМ или 600 КМ по радној станици (рачунару),
- У одјељењу Старчевица урађена је реинсталација система на 4 рачунара. Преласком на софтвер отвореног кода побољшана је сигурност мреже и извршена легализација софтвера чиме је остварена уштеда од 2400 КМ,
- У просторијама НУБ РС у Јеврејској извршено је 20 реинсталација система, замјењени су рачунари у кацеларијама: 2, 4, 10, 11, 29, 31, пријавници и на каталогу у приземљу.
- У читаоници периодике урађена је легализација софтвера преласком на софтвер отвореног кода чиме је остварена уштеда од 2400 КМ и побољшана сигурност у мрежи,
- На веб локацији НУБРС објављено је 60 обавјештења, извршено 90 разних ажурурања и забиљежено 100 000 посјета од чега је 15 000 нових (посјетиоци први пут). Урађен је редизајн шаблона насловне стране, повећана резолуција, додат је модул за новости, банер Европске библиотеке, и Гугл претраживач за књиге.
- НУБ РС је постављена на друштвену мрежу Фејсбук и попунила је дозвољену квоту од 6000 пријатеља,
- Креиран је налог НУБРС на Ју Тјубу на који се постављају видео материјали који су забиљежили око 600 посјета а тренутно има 14 претплатника,

- Урађена је графичка припрема 110 плаката за обавјештења и изложбе и 15 позивница,

- Скенирано је и обрађено око 10000 страница које су објављене у десетак дигиталних колекција. Завршена је дигитализација Дабро-босанског Источника који је ове године објављен на интернету. Дигитализована је Зора и старе и ријетке књиге: Јазавац пред судом, Јауци са Змијања, Кратка свештена историја за основне школе у Вилајету босанском, Наши позиви или Низ користних поука, Петар Кочић - студија, Петар Кочић - човјек, борац, књижевник, Писмо из Мљетака, ПОДАЦИ за проучавање просвјетног рада у Босни и Херцеговини,

Свечаности при освећењу и рукоположењу њег. високопреосвештенства Саве Косановића архиепископа и митрополита сарајевског, Споменица Петра Кочића,

- Извршена је стандардизација метаподатака свих дигиталних колекција у складу са међународним стандардима ИОА за шта је добијена и верификација,

- Урађен је редизајн дигиталне библиотеке (избачен је систем за управљање садржајима) тако да се сад сва администрација обавља преко софтверског пакета Гринстон,

- Веб локација Дигиталне НУБ РС у 2010. години забиљежила је око 20 000 посјета од чега су око 3000 (посјетиоци први пут),

- Урађено је пет презентација са слајдовима.

- Извршено је преко 90 администрација библиотечног програма Винајсис у матичним, факултетским и школским библиотекама широм Републике Српске.

- Урађен је пројекат и аплицирано на конкурс Министарства науке и технологије Републике Српске којим су Центру за дигитализацију и компјутеризацију НУБ РС одобрена средства у висини од 12 000 КМ која ће бити употребљена за набавку нове опреме за дигитализацију,

- Урађен је апликација и Центар за дигитализацију НУБ РС је ушао у пројекат Европске уније „ Access IT Plus“ за подршку и развој дигитализацији,

- Урађена је апликација на пројекат Министарства културе Србије за додјелу средстава за дигитализацију дјела Владе Милошевића,

- Забиљежено је преко 600 интервенција и случајева из домена техничке подршке према корисницима и радницима библиотеке.

- Свакодневно је рађено на подизању нивоа знања из информатике код корисника и радника библиотеке.

Преглед манифестација у НУБ РС

ЈАНУАР

1. Руско вече, 29. јануар

ФЕБРУАР

1. „Климатске промјене“, дискусија у Америчком кутку, 02. фебруар
2. Изложба „Дарвин данас“, 11. фебруар
3. Промоција књиге Леополда Седара Сенгора „На позив расе од Сабе“, 18. фебруар
4. Хронотоп 2 – предавање „Јован Романидис и савремено православно богословље“, 19. фебруар
5. Хронотоп 2 – предавање „Природа информација“, 26. фебруар

МАРТ

1. Дани франкофоније – приказивање филма о Жаклин де Ромили, 17. март
2. Дани франкофоније – такмичење у диктату на француском језику, 23. март
3. Промоција књиге Милоша Кнежевића „Мозаик геополитике“, 25. март
4. Дани франкофоније – промоције књиге Даниела Пенака „Школски јади“, 26. март
5. Промоција магазина „Русија данас“, 26. март

АПРИЛ

1. Изложба фотографија - Нигерија у слици и ријечи „Nowahala“, 20. април
2. Изложба фотографија „Наша Бањалука“, одјељење Обилићево, 22. април
3. Обилежавање Дана планете Земље, одјељење Старчевица, 22. април
4. Свечано отварање Дјечије библиотеке „Борик“, 23. април
5. Хронотоп 2 – предавање „SS – профил злочина“, 23. април

МАЈ

1. Разговор о теми „Како (пре)живјети у паралелним свијетовима Босне и Херцеговине“, 14. мај
2. Обилежавање годишњице отварања Одјељења Старчевица, 15. мај
3. Турнир у шаху, одјељење Старчевица, 16. мај
4. Методичка изложба студената Академија умјетности и ученика основне и средње школе, 26. мај
5. Књижевни портрет Стевке Шмитран, 29. мај

ЈУН

1. Промоција књиге Љубомира Милутиновића „Пјевачице вука Стефановића Караџића“, 4. јун
2. Промоција књиге Радована Калабића „Грофовска времена“, 8. јун

ЈУЛ

1. Маскенбал журка и изложба дјечијих радова, Дјечија библиотека „Борик“, 7. јул
2. Изложба „Француска буржоаска револуција“, 13. јул

АВГУСТ

Нема дешавања

СЕПТЕМБАР

1. Окупљање Клуба читалаца, Амерички кутак, 8. септембар
2. Књижевно вече Биљане Гајић и Спасоја Ж. Миловановића, 20. септембар
3. Прослава Европског дана језика, 27. септембар

ОКТОБАР

1. Окупљање Клуба читалаца, Амерички кутак, 11. октобар
2. Дружење дјеце са писцима: Предраг Бјелошевић, Дјечија библиотека „Борик“, 18. октобар
3. Дружење дјеце са писцима: Љубивоје Ршумовић, Дјечија библиотека „Борик“, 19. октобар
4. Дружење дјеце са писцима: Тоде Николетић, Дјечија библиотека „Борик“, 20. октобар
5. Пројекција филма „Good night, and good luck“, Амерички кутак, 20. октобар
6. Прослава Дана вјештица, Амерички кутак, 30. октобар

НОВЕМБАР

1. Промоција књиге Драгана Колунције „Изабране песме“, 23. новембар
2. Изложба „Трајање Скендера Куленовића и Меше Селимовића“, 23. новембар
3. Хронотоп 3 – предавање „Искупљење филма код Андреја Тарковског“, 26. новембар
4. Прослава Дана захвалности

ДЕЦЕМБАР

1. Носорогова новогодишња зезанција, 15. децембар
2. Промоција књиге Јаше Алмулија „Јевреји и Срби у Јасеновцу“, 23. децембар
3. Промоција књиге „Андрић о Босни“, 28. децембар
4. Новогодишња прослава за учеснике радионица у Дјечијој библиотеци „Борик“, 29. децембар